

more, mention is made of some interesting bird notes recorded earlier, on June 2 and 22, 1938.

One of the most notable results obtained in 1954 was doubtless the finding of nestlings of the Purple Sandpiper, *Calidris maritima*. Breeding birds were reported from three different localities, situated about 900 m above sea level, in the high-fjeld region in Enontekiö. Thus, breeding of this rare wader was established for the first time in Finland.

Töyhtöhyypän, *Vanellus vanellus* (L.), esiintyminen Hailuodossa vv. 1951—54.

VEIJO TÖRNROOS

Seuraavan taulukon olen laatinut H a i l u o d o s s a tekemieni havaintojen perusteella. Luvut siinä tarkoittavat pesiviä pareja. Koska lukumäärän laskennat ovat paikoin jääneet puutteellisiksi, olen ryhmittänyt töyhtöhyypät pesintäalueittain. Vaillinaisesti tutkittujen paikkojen parimäärät on merkitty sulkeisiin.

	1951	1952	1953	1954
Tömpän—Sataman—Ristopin niityt	(3)	(—)	9	16
Riisinlahden pohjukan niitty	—	—	1	—
Syökarin länsirannan niityt	—	—	1	—
Viinikan—Lemmeksen—Louekararin niityt		(1)	6	7
Salmen niityt Petsamon tielle asti	(3)	(8)	(11)	30
Huilujen—Teronkrunnin ranta		—	—	1
Keskiniemen—Itaran välinen ranta		—	5	4
Hietaniemen—Tormelan välinen ranta	} (7)	—	3	5
Tormelan—Pökön välinen ranta		1	3	4
Saaren niityt	—	—	—	6
Piekkolankarin ympäristön niityt		—	7	6
Kyrönperän niityt	—	—	—	3
Kaarannokka		—	—	1
Yhteensä	(13)	(10)	(46)	83

Pesimättömiä lintuja olen mainittuina vuosina tavannut kesäkuussa seuraavasti: v. 1952 17. VI 13 yks. Kirkonkarien luona, 23. ja 27. VI 1 yks. Hannuslampien luona ja 26. VI 1 yks. Teronkrunnissa (kolmessa viimehavainnossa tod. sama lintu), v. 1953 18. VI 8 yks. Syökarinlahdella, v. 1954 7. VI 3 yks. Kirkonkarien luona ja 4 yks.

Salmenperässä. Myös muilta kuukausilta on havaintoja kiertelevistä yksilöistä, mutta pesintäaikaan epävarmemmin liittyvinä olen jättänyt ne tässä yhteydessä käsittelemättä.

Töyhtöhyypän lukumäärä näyttää kasvaneen jatkuvasti viime vuosina. Valitettavaa on taulukon epätäydellisyys, varsinkin Salmen niittyjen osalta. Täälläkin on ilmeisesti lukumäärän kasvua tapahtunut, sillä esim. Kirkkolahden siltojen välisellä alueella Hanhisessa pesi v. 1951 3 paria, v. 1952 4 paria ja v. 1954 11 paria. Pesivän töyhtöhyypäkannan kasvua osoittavia havaintoja on viime vuosina tehty muuallakin Oulun seudulla. Hailuodossa havaittu ei siis liene paikallisesti rajoittuva ilmiö.

Voidaanko lukumäärän kasvua pitää usein esitetyn ilmaston lämmämisen ansiona ja jos voidaan, miten lämpötilan nousu on ollut vaikuttajana? Jonkinlaisen karkean kuvan vv. 1951—1954 lämpöolosuhteista keväällä ja kesällä antanevat Ilmatieteellisen keskuslaitoksen julkaisemat kuukausien keskilämmöt Hailuodossa. On tietenkin korostettava, että linnut asuinpaikoillaan reagoivat lämpötilan ääriarvojen, ei keskilämpötilojen mukaan.

	1951	1952	1953	1954	normaalil. ¹⁾
huhtikuu	0,8	0,8	1,8	—1,1	—1,4
toukokuu	4,1	4,7	6,0	8,2	3,7
kesäkuu	7,6	11,0	15,5	10,7	10,0

Yhdistelmästä ilmenee, että keskilämpötilat ovat v:n 1951 kesäkuuta lukuunottamatta normaaliarvoja korkeampia, muutamat useita asteita.

Töyhtöhyypät saapuvat Oulun seudulle yleensä huhtikuun alkupuolella, usein ennen 10:ttä päivää (varhaisin tiedossani oleva on P. Lautaojan ilmoittama 25. III 1946). Täysiä munapesyeitä tavataan esim. Kempeleessä toukokuun 10:nneen päivän tienoilla ja poikaset kuoriutuvat touko—kesäkuun vaihteessa. Tämän mukaan huhtikuun lämpötila vaikuttaa lähinnä lajin kevätmuuton sekä touko- ja kesäkuu pesinnän onnistumiseen.

Vuonna 1954 huhtikuun keskilämpötila oli Hailuodossa 2,9° ja Oulussa 2,4° edellisen vuoden vastaavia arvoja alhaisempi. Havainnoista päätellen lajin muutto myöhästyi Oulun seudulle ainakin viikon (ensimmäiset yksilöt saapuivat J. Siiran havaintojen mukaan

¹⁾ Vv. 1901—1930 keskilämpötila, Keräsen mukaan.

Kempeleeseen n. 17. IV). Viiden henkilön havainnoista päätellen oli paikallisia lukumäärän vaihteluita havaittavissa Hailuodossa vielä toukokuun loppupuolella ja itse tein pesimisen myöhästymiseen viittaavia havaintoja täällä kesäkuussa. Tämän vuoksi näyttää ilmeiseltä, että töyhtöhyypän pohjoiseen suuntautuva ekspansio ei johdu yksinomaan edullisten keväiden prolongaatiovaikutuksesta, vaan esim. edellisten vuosien pesyiden onnistuminen ja siten syntynyt lukumäärän kasvu vaikuttaisivat merkittävinä tekijöinä. Käsitystä tukee vuonna 1953 ollut poikkeuksellisen lämmin alkukesä, joka ilmenee touko- ja kesäkuun keskilämpötiloistakin.

Summary: On the occurrence of the Lapwing on the island of Hailuoto (ca. 65° N, 24° 45' E) during the years 1951—54. The table on p. 59 shows the numbers of pairs breeding at different localities on the island. As it appears the population has increased during the last few years. Moreover the author mentions some observations on the spring migration and its relation to the temperature.

Tiedonantoja - Meddelanden Short notes.

Fågeliakttagelser från södra Österbotten. *Cinclus cinclus* (L.). I dec.—jan. 1954—55 iaktogs strömstargar i Pörtom (E. Ketola). Samma vinter sågs en strömstare i Oravais, Baggas.

Haliaeetus albicilla (L.). 28. III 1954 observerades två havsörnar på isen i Nykarleby skärgård (G. Stormåns).

Polysticta stelleri (Pall.). 12. III 1955 tillvaratogs en ung hona av alförrädare i Närpes, ca 1 km från havsstranden. Fågeln var då vid liv, men vägrade sedermera att intaga föda. Vid konserveringen konstaterades, att den var starkt avmagrad och magsäcken hopskrumpen. Fågeln finnes uppstoppad i OA:s samlingar (W. Strandberg).

Mergus albellus L. Observerad i Storkyrö i juni 1953.

Summary: Some bird notes from southern East Bothnia. The Dipper was reported from two communes in the winter months of 1954—55. On March 28, 1954, two white-tailed eagles were seen in the archipelago of Nykarleby. A young female of Steller's Eider was found in bad condition in the commune of Närpes on March 12, 1955. The Smew observed at Storkyrö in June, 1953.

Ostrobothnia Australis
gm Ragnar Bäck